

Szarvasiak a nagyvilágban

Miért mennek, hogyan élnek, mit terveznek?

Kinyílt a világ – szoktuk mondogatni és hozzáteszük: főként a nyelvtudással rendelkező fiatalok előtt, a lehetőségek szinte korlátlanok. – Na de ennyire? – döböntem meg, mikor egy hétköznapi folyosói beszélgetés alkalmával újabb ismerősömről tudtam meg, hogy a gyereke külföldön él. Természetesen nem létezik statisztika arról, hány szarvasi keresi boldogulását határainkon túl, így nem lehet viszonyítani számukat hasonló városok ugyanilyen adataihoz. Arról sem készült tanulmány, mi lehet az oka a kialakult helyzetnek. Talán egyszerűen az, hogy most szabadabban dönthetnek sorsuk felől az emberek, esetleg az, hogy ez az ország, ez a város nem jelent megfelelő perspektívát számukra.

Mi az alábbi néhány történettel szolgálunk azok számára, akik ezen eltöprengenek.

– Ő szárnyaló természet – mondja az „olyan, mint én” messzire révedő mosolyával az apja és leszögezi – Nagyon büszke vagyok rá. Tulajdonképpen 16 éves kora óta tudatosan irányítja az életét, talpraesett lány.

Kécskei Valéria a Debreceni Egyetem műszaki karára járt, mikor egy nyári szünetben társaival együtt mezőgazdasági munkára elment Hollandiába. Ez 2000 nyarán történt.

– Az első élménye nagy csalódás volt – meséli édesapja Kécskei Imre – ugyanis elfelejtettek elé menni a pályaudvarra. Ott állt egész magában Amszterdamban, de megoldotta a helyzetet.

Aztán újabb és újabb három hónapos munkák következtek itthoni egy-másfél hónapos szünettel. Egy korszerű, üvegházás zöldségtermesztő telepen dolgozott Nordeeben, jó körülmények között, míg nem megérlelődött benne az elhatározás, hogy au pair (gyermek felügyelő) munkát vállal.

– Mit szölk a szülő a lányuk hollandiai útjaihoz? – Főleg az édesanya próbálta lebeszélni, nagyon féltette, de sok ellenvetésünk nem lehetett. Aztán mikor 23 évesen bejelentette, hogy au pair lesz és csak egy év múlva jön haza, az édesanyját eléggé megrendítette, én viszont már az elején szinte biztos voltam benne, hogy valami ilyesmi lesz a vége.

– Hogyan élte meg ezt mint apa? – Középszkolás korától Szegezen, Majd Debrecenben tanult, akkor is keveset volt itthon. Azt viszont nehéz volt megszokni, hogy 1600 kilométer távolságban van itthonról. De örökös aggódásban nem lehet élni, meg kell békülni a helyzettel. Felött, tudnia kell vigyázni magára. A kapcsolatot a heti 1-2 telefonhívás jelentette.

Vali már akkor jól beszélt angolul, mikor elment, időközben holland nyelvviszát is szerzett. Jó körülmények között élt, autót kapott a munkaadóitól és aránylag jól keresett. A második család, ahol a gyerekekre vigyázott, gazdag pilóta házaspár volt, egy nyolchektáros erdő közepén éltek egy kastélyban. Vitték magukkal Valit nyaralni a francia rivierára. A szülők is találkoztak a családokkal, mert ellátogattak Magyarországra.

– Egy év múltán már megunta a nagy kötöttséget, más családokhoz is eljárt alkalmanként a gyerekekre felügyelni. Sokan megkérdezték, tudna-e Magyarországról au pair-eket javasolni, ugyanis a hollandok megbízható, dolgozó embereknek tartják a magyarokat. A lehetőséget kihasználva Vali vállalkozó lett. Az Európai Unióba

2004. május 1-én léptünk be, 6. május másodikán elindította a vállalkozásával kapcsolatos ügyek intézését. Létrehozta a Valderie Aupairs hollandiai magyar munkaközvetítő ügynökséget. Most maga is vállal gyermekfelügyeletet és közvetít munkavállalókat Hollandiába, segít az ügyeik intézésében.

– Tehát azóta fel sem merült, hogy mégis hazatér? – Az édesanyja még most is mondogatja, hogy hívjam haza. – Mit tudna itthon csinálni? – Építész technikus, éppen találhatna magának munkát itt a környéken, kezdőként gondolom minimálbéren.

– Ott mennyit keres? – A havi jövedelme 3000-3500 euró. Persze az ottani árak az ottani fizetésekhez vannak szabva. De jól érzi magát. Már önálló bérelt lakásban lakik Amszterdamban, ott van a barátja, sok jó ismerősre tett szert. Évente egyszer jön haza, karácsony vagy húsvét tájékán. Olyankor mindig nagy az öröm, boldog, hogy itthon van, de két-három nap után már látszik rajta, hogy nem találja a helyét, telefonálgat, hiányoznak neki az ottaniak.

– Mit érez ilyenkor? – Néha fájdalmas a dolog, de ha ott találta meg az életét, nem

gördíthetnek elé akadályokat. Neki már két hazája van. Mióta látam saját szememmel, hogyan él, megnyugodtam. Ismerem őt, előbb-utóbb elment volna, akármilyen jó körülmények kínálkoztak volna itthon.

Anikó Matazzi – született Nadán Anikó Eszter – Svájcban ment férjhez, kisbabája még alig kéthetes. Az újdonsült nagymamával beszélgettünk, akinek már van fényképe az unokájáról. A neten érkezett, egy ideje a világhálón keresztül látják és hallják egymást távolra került lányával és annak férjével. Persze készülődik a nagy útra, hogy személyesen is találkozzon az unokával, akit Alexandrónak hívnak.

Anikó külfölddel való kapcsolata itthon kezdődött. Első férje egy vietnámi fiú volt, aztán pedig egy olasz fiatalemberrel hozta össze a sorsa még itt Magyarországon.

– Beszélgettünk a lányommal erről, hogyan van ez, hogy őt mindig külföldiekhez sorolja a jószerecséje, de arra jutottunk, hogy ezt ő nem tudatosan rendezte így, hanem csak így alakult. Élelmiszer eladói szakképesítést szerzett, de csak kisegítőként talált munkát zöldségesnél. Akkor ajánlották neki, hogy „Ügyis olyan nagy szád van, kalauzold az olasz vadászokat!” Aki ezt a munkát javasolta, az a férfi vitte magával Olaszországba, de két év múltán a kapcsolatuk megszakadt. Haza-jött, de később Svájcban talált munkalehetőséget. Jól beszélt olaszul, így lehetett felszolgáló Dél-Svájcban, ahol olaszul (is) beszélnek. Locarnóban egy eszpresszóban.

– Mire gondolt, mikor a lány újra elindult? – Féltettem, de ő azt mondta: Anya ne félt te engem! Elégé talpraesett lány, de arra gondoltam, nehogy megint valami csalódás érje.

Anikó egy hónap múlva megismerkedett Jack-kel, aki azóta a férje és gyermeke apja. A szülők az esküvőre nem is utaztak el, szűk körben zajlott, két tanú jelenlétében. A fiatalok kétszer voltak itthon az esküvő előtt, a szülők megismerték és szimpatikusnak, megbízhatónak találták Jack-et.

– Anikó apja sem ellenezte a házasságot? – Semmilyen akadályt nem állított elébe. Azt hiszem sokkal rosszabb lett volna, ha megpróbáljuk itthon tartani, hiszen felnőtt ember, ügyis elment volna, legfeljebb megromlott volna velünk a kapcsolata.

– Így aztán maradt a szülőknél a telefonálás, aztán meg az internetezés, na és egy utazás Svájcba, ami igen jó érzéseket hagyott bennük annak ellenére, hogy meghibásodott kocsijuk miatt eléggé kalandosra sikeredett.

– Azt tapasztaltuk, hogy az ottani emberek nagyon toleránsak. Vittük magunkkal a fiunkat, aki nem egészen egészséges, emiatt itthon gyakran éri kellemetlenség. Az ottaniak természetesnek veszik a másságot, nagyon barátságosak, kedvesek voltak a gyerekekkel.

Anikóék most egy Belinzona nevű kisvárosban élnek – ahogy ott a többség – bérelt lakásban. Most, hogy a baba megszületett, Anikó anyja nagyon szeretne már ott lenni. Indulnak is hamarosan látogatóba.

– És Anikó? – Hatalmas honvágya van mindig. Szeretné, ha a közelében lennének azok, akiket szeret, a szülei, rokonai, barátai. Ott nem alakultak ki nagy baráti kapcsolatai, túl természetesen a férje rokonain és egy-két munkahelyi ismerősön. Szeretne hazajönni, folyton a Köröst emlegeti: Anya – mondja – te nem tudod milyen fantasztikus dolog, hogy akár minden nap lemehetnél a Körös-partra!

– Végülis hazajöhettek! – Igen, tervezik is, hogy ha a dolgok úgy alakulnak, hazatérhetnek.

Csupa energia ez a lány – Szuromi Olga – ahogy betoppán a szerkesztőség ajtaján a megbeszélte találkozóra. Kilenc hónapos angolai tartózkodás után most jött haza először, kéthetes szabadságát tölti.

– Mindenképpen ki akartunk menni – mondja nyomatékkal már a történet elején. – A barátommal komoly a kapcsolatunk, össze fogunk házasodni, és szeretnénk saját otthonunkban elkezdni a közös életünket. Erre akarjuk megkeresni a pénzt. Itthon az egyetem után egy évig a Vajda Péter Gimnázium kollégiumában voltam nevelőtanár, de a barátom, aki szintén diplomás – a szarvasi mezőgazdasági főiskolán végzett – többszöri próbálkozás után sem

kapott munkát. Aztán nagyon hamar kiderült, nem volt ám könnyű eljutni odáig, ahol most tartanak céljuk megvalósításában. Nem véletlen a kissé körülményesnek ható „angliai tartózkodás” megfogalmazás, hiszen nem tudtak azonnal munkába állni tavaly novemberben, mikor elutaztak.

– Egy budapesti közvetítőiroda hirdetését olvastuk, s miután azt hallottuk, hogy Angliában a tanári fizetésem jópárszorosát meg lehet keresni, hipp-hopp másnap már Budapesten voltunk. Nem tűnt túl biztatónak, mikor például a hálósákokat is említették, miközben sorolták mit kell magunkkal vinnünk. De mindenképpen menni akartunk.

A gyanújuk beigazolódt. Az élelmiszeripari termékeket gyártó üzemből a csomagolási munkáért nem ígérték sokat, a fiatalok csak „ugródeszkának” gondolták az ottani elhelyezkedést, ám ez sem sikerült. Kiderült, jóval több magyart utaztattak ki, mint amennyi munka volt. Ők például két hét múlva sem dolgozhattak. Amikor megismerkedtek egy magyar párral, akik akkor már egy hónapja vártak a munkára, úgy érezték, cselekedniük kell.

– Nagyon nagy szerencse, hogy a barátnőm a férjével több éve Londonban él. Már itthon felajánlotta a segítségét, amit így aztán igénybe is vettünk. De megfelelő munkát Londonban sem tudtunk szerezni. Rengeteg álláshirdetést olvastunk, de gondot jelentett az angol nyelvtudás hiánya. (Olga német-olasz szakos tanár.) A legnagyobb probléma a TB-szám körül alakult ki. A munkaadók nem alkalmaztak minket, mert nem volt TB-számunk, viszont a munkaközvetítő irodában azt mondták, ezt a dolgot a munkahely intézi. Örödi kör. Így aztán más munka nem jöhetett számításba, mint takarítás és szórólappal kihordás. Az utóbbi – miután éppen tél volt akkor – sem volt könnyű munka. A keresetünk éppen csak arra volt elegendő, hogy az otthonról hozott municiót lassabban fogyjon.

– Ha kezdő tanár volt is, de itt Szarvason a diákok és a kollégái körében is biztosan élvezett valamiféle elismerést, rangot. Mit érezt, mikor ott Londonban kezébe vette a felmosórangyot? – Nem volt jó érzés, de tudtuk, ennél jobb is lehet. Karácsony közeledtével kerestünk magunknak egy olcsó alberletit szobát, mert nem akartuk a barátnőmék ünnepét megzavarni. Előfordult, hogy megjedtem, mi lesz velünk, volt néha sírás-rívás. De vigasztaltuk, biztattuk egymást, hogy mégiscsak sikerülni fog végül, amit elterveztünk.

– Nem bánta meg, hogy elindultak? – Nem bántuk akkor sem, mindenképpen ott akartunk lenni, pénzt keresni. Itthonról anyukám segített interneten olvasott, másoktól hallott ötletekkel, mi pedig az ottani hirdetéseket böngész-tük. Így akadtunk egy olyan lehetőségre, ahol fiatal pár, fiatal párt kerestett farm-munkára.

Ezután kezdett kiegyenesedni Olgak útja. Munkaadóik közreműködésével végre sikerült hivatalos TB-számhoz jutni, sőt már saját angol bankkártyájuk van. Na persze a munka itt sem egyszerű. Egy Winchester közelében lévő hatalmas kastélyban lakik a házaspár, akiknek most másfél éves a kislányuk. Olga feladata a gyermekfelügyelet és takarítás, egyéb házi munka, barátja pedig a 24 hektáros birtok adta teendőket látja el. Sokat túlóráznak, ám ezért nem kapnak túlóradíjat, az angol házaspár maximálisan kihasználja munkaidejüket. Ellenben saját lakrészük van a hatalmas épületben, a munkaadóik autóját használhatják. Ha itthon töltött szabadságuk letelik, olaszországi nyaralásukra kísérik el a házaspárt. A fizetés többszöröse itthoni jövedelmüknek.

– Tervezzük, hogy továbblépünk – folytatja Olga, mielőtt a hallgató álmodozásba merülne a tengerparton, a Stonehenge-nél, és egyéb csodálatos vidékeken készült fotók láttán. – Mostanra sokat javult az angoltudásunk, ezt még erősíteni kell, és akkor számíthatunk rá, hogy a diplománknak megfelelő munkát kapunk, ehhez tartozó fizetéssel. Azoknak pedig, akik külföldi munkára készülnek, azt javaslom, csak biztosra menjenek.

Mielőtt kételkedni kezdhettek abban, hogy alkalmasint képesek lesznek majd feladni külföldön megteremtett egzisztenciájukat, a fiatal lány bizonygatni kezdi:

– Csak addig maradunk ott, míg megszerzzük a magyarországi közös házunkra való. Nem szeretnék az otthonteremtéshez hitelt felvenni. Elég volt a diákhitel, amit így mostanra vissza tudunk fizetni. De nem tudnék Angliában vagy másol külföldön élni. Akármennyi időt töltönnék ott, mindig idegen maradnék.

Keserű Zsuzsa

